

Sygn. akt IV KK 558/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 listopada 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik (przewodniczący)

SSN Jerzy Grubba

SSN Eugeniusz Wildowicz (sprawozdawca)

Protokolant Małgorzata Gierczak

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w sprawie **A. R.**

obwinionego z art. 57 § 1 k.k.s.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 30 listopada 2021 r.

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść
od wyroku Sądu Okręgowego w G.

z dnia 18 grudnia 2020 r., sygn. akt VI Ka [...],

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w G.

z dnia 16 września 2021 r., sygn. akt IX W [...],

**uchyła zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Okręgowemu w G. do ponownego rozpoznania w postępowaniu
odwoławczym.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w G. , wyrokiem z dnia 16 września 2020 r., sygn. akt IX W (...), uznał A. R. za winnego tego, że w okresie od 15 września 2004 r. do 15 listopada 2018 r., działając czynem ciągłym jako podatnik podatku od

nieruchomości oraz podatku rolnego w P., uporczywie zaniechał terminowego wpłacenia na rachunek Urzędu Miasta P. podatku od nieruchomości i podatku rolnego w łącznej kwocie 25.592,47 zł – w terminach określonych w art. 6 ust. 7 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych oraz art. 6a ust. 6 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym, tj. wykroczenia z art. 57 § 1 k.k.s. i za to skazał go na karę 2000 zł grzywny.

Oskarżony wniósł apelację od powyższego wyroku, zarzucając mu obrazę przepisów postępowania poprzez dokonanie dowolnej oceny materiału dowodowego przy ustalaniu zaistnienia znamienia uporczywości, co skutkowało błędnym zastosowaniem względem niego art. 57 § 1 k.k.s., jak również naruszenie prawa materialnego - art. 51 § 1 i 2 k.k.s., poprzez jego niezastosowanie w sytuacji, gdy niektóre czyny popełnione w ustalonym okresie uległy przedawnieniu. Wniósł przy tym o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie, względnie uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy w G., wyrokiem z dnia 18 grudnia 2020 r., sygn. akt VI Ka (...), utrzymał w mocy zaskarżonym wyrok, obciążając obwinionego kosztami postępowania i opłatą za II instancję.

Prokurator Generalny wywiódł kasację od orzeczenia Sądu Okręgowego, zaskarżając je w całości na korzyść A. R. oraz stawiając wyrokowi zarzut rażącego i mającego istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenia przepisów prawa procesowego, tj. art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s., polegającego na zaniechaniu dokonania rzetelnej kontroli odwoławczej, w tym zwłaszcza wadliwym rozpoznaniu podniesionego w pkt I tiret drugie środka odwoławczego zarzutu obrazy prawa materialnego, co skutkowało wydaniem przez Sąd Okręgowy niezasadnego orzeczenia utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego, wydany z rażącą obrazą art. 57 § 1 k.k.s. w zw. z art. 51 § 1 k.k.s. w zw. z art. 44 § 2 i 3 k.k.s. i art. 51 § 2 k.k.s. w zw. z art. 53 § 27 i 29 k.k.s., w wyniku akceptacji błędnego, rażąco naruszającego wskazane powyżej przepisy prawa materialnego poglądu Sądu I instancji, iż przypisane oskarżonemu zachowanie, wyczerpujące znamiona wykroczenia skarbowego z art. 57 § 1 k.k.s., nie należy do kategorii czynów polegających na uszczupleniu należności publicznoprawnej, a w

konsekwencji jego karalność nie ustaje, gdy nastąpiło przedawnienie tej należności, przy czym wyrok Sądu odwoławczego w pisemnej części motywacyjnej nie czyni zadość wymogom stawianym treścią przepisu art. 457 § 3 k.p.k., gdyż nie uzasadnia należycie wyrażonego poglądu, dotyczącego braku podstaw do uwzględnienia, w tym zakresie, apelacji oskarżonego.

Podnosząc powyższe, wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w G. i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście zasadna, stąd jej rozpoznanie i uwzględnienie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Rację ma skarżący, że Sąd Okręgowy w G. rażąco naruszył powołane w podstawie prawnej zarzutu przepisy art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k., gdyż nieprawidłowo rozważył podniesiony w apelacji zarzut obrazy prawa materialnego - art. 51 § 1 i 2 k.k.s., co skutkowało utrzymaniem w mocy wadliwego wyroku Sądu I instancji.

Sąd Rejonowy w G. błędnie przyjął (czego nie skorygował w toku kontroli instancyjnej Sąd odwoławczy), że przypisane oskarżonemu zachowanie, wyczerpujące znamiona wykroczenia skarbowego z art. 57 § 1 k.k.s., nie należy do kategorii czynów polegających na uszczupleniu należności publicznoprawnej, co z kolei ma zasadnicze znaczenie dla ustalenia przedawnienia jego karalności.

Tymczasem, co uszło uwagi sądów obu instancji, zgodnie ze znowelizowaną ustawą z dnia 28 lipca 2005 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny skarbowy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 178, poz. 1479) przepisem art. 53 § 29 k.k.s. przepisy: art. 53 § 27 k.k.s. - definiującego pojęcie „należności publicznoprawnej uszczuplonej czynem zabronionym” oraz art. 53 § 28 k.k.s. - zawierającego legalną definicję pojęcia „narażenie na uszczuplenie należności publiczno-prawnej czynem zabronionym”, mają odpowiednie zastosowanie m.in. do określenia „nie wpłaca podatku w terminie”. Takie zdefiniowanie przez ustawodawcę pojęcia „nie wpłaca podatku w terminie” oznacza więc, że określenie to, będące znamieniem wykroczenia skarbowego z art. 57 § 1 k.k.s., zrównane zostało pod względem konsekwencji prawnych z takimi pojęciami jak

„uszczipienie” i „narażenie na uszczipienie” należności publiczno-prawej. W rezultacie niewpłacenie w terminie ustawowo określonym należnego podatku już w dacie upływu tego terminu skutkuje zaległością podatkową, stanowiąc tym samym uszczipienie należności publiczno-prawnej. Skoro tak, to po pierwsze, karalność wykroczenia skarbowego z art. 57 § 1 k.k.s. ustaje także wówczas, gdy nastąpiło przedawnienie tej należności (art. 51 § 1 k.k.s. w zw. z art. 44 § 2 k.k.s.), a po drugie termin przedawnienia takiego wykroczenia, zgodnie z art. 44 § 2 i 3 k.k.s., rozpoczyna bieg z końcem roku, w którym upłynął termin płatności należności stanowiącej przedmiot wykroczenia skarbowego z art. 57 § 1 k.k.s. Taki pogląd jest konsekwentnie przyjmowany w orzecznictwie Sądu Najwyższego, na gruncie aktualnego stanu prawnego (zob. wyrok z dnia 17 listopada 2014 r., III KK 226/14, LEX nr 1551344, postanowienie z dnia 11 stycznia 2011 r., V KK 361/10, OSNKW 2011, z. 2, poz. 16 i uzasadnienie postanowienia z dnia 28 listopada 2013 r., I KZP 11/13, OSNKW 2014, z. 1, poz. 3 oraz wyrok z dnia 12 października 2011 r., V KK 272/11, LEX nr 1044077) i Sąd Najwyższy w składzie rozpoznającym niniejszą sprawę w pełni go podziela.

Powyższe oznacza, że karalność przypisanego oskarżonemu wykroczenia skarbowego z art. 57 § 1 k.k.s., stosownie do treści art. 51 § 1 k.k.s. w zw. z art. 44 § 2 k.k.s. ustaje także wówczas, gdy nastąpiło przedawnienie należności stanowiącej przedmiot tego czynu.

Dalej wskazać należy, że jak wynika z treści art. 70 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. 2021, 1540), zobowiązanie podatkowe przedawnia się z upływem 5 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym upłynął termin płatności podatku. Powyższe oznacza, że o ile nie zaistniały okoliczności wskazane w art. 70 § 2-6 Ordynacji podatkowej, skutkujące przerwą lub zawieszeniem biegu terminu przedawnienia, zobowiązania podatkowe oskarżonego za lata 2004-2013 uległy przedawnieniu przed wszczęciem w niniejszej sprawie postępowania przygotowawczego. Dlatego uchybienie terminowi ich płatności nie powinno być przypisane przez Sąd I instancji oskarżonemu w ramach czynu, będącego przedmiotem rozpoznania, a uchybienia tego nie dostrzegł Sąd odwoławczy, mimo podniesienia przez obwinionego w apelacji

zarzutu naruszenia art. 51 § 1 i 2 k.k.s., statuującego przedawnienie karalności wykroczenia skarbowego.

Podkreślenia też wymaga, że zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie pozwala w chwili obecnej na ustalenie, iż w odniesieniu do oskarżonego zaistniała którakolwiek z przesłanek skutkujących przerwą lub zawieszeniem biegu terminu przedawnienia zobowiązań podatkowych podatku od nieruchomości i podatku rolnego należnych za lata 2004-2013.

Kwestii tych nie dostrzegł Sąd odwoławczy, błędnie przyjmując, że fakt przedawnienia karalności części zobowiązań podatkowych, od których uiszczenia oskarżony się uchylał w sposób uporczywy, nie ma znaczenia dla oceny całości jego postępowania we wskazanym okresie. Uznał przy tym, iż datą popełnienia przez oskarżonego czynu jest 15 listopada 2018 r. i to od tego dnia rozpoczyna bieg okresu przedawnienia z art. 51 § 1 k.k.s. (por. pkt 3.2. uzasadnienia zaskarżonego wyroku). Jak już wcześniej wskazano jest to pogląd sprzeczny z obowiązującą wykładnią art. 57 § 1 k.k.s. w zw. z art. 44 § 3 k.k.s. w zw. z art. 51 § 1 i 2 k.k.s. oraz art. 53 § 27-29 k.k.s.

Stwierdzone uchybienie miało istotny wpływ na treść zapadłego wyroku, jako że skutkowało skazaniem oskarżonego również za zachowania, których karalność uległa przedawnieniu.

W tej sytuacji konieczne było uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w G. do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Rozpoznając sprawę po raz kolejny Sąd ten będzie miał na względzie powyższe wskazania i uwagi (art. 442 § 3 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k.).

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.